

Ερμούπολη, 30/12/2021

Α.Π. 5268

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
 ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
 Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Σάκη Καραγιωργα 22, 84100, Ερμούπολη,
 Πληροφορίες: Γ. Καρούση
 Γ. Σκοκάκη
 Τηλ.: 2281360800
 Fax: 2281360860
 Email: notioaigaiou@mou.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Προς:**ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ**

- Νόμιμο Εκπροσώπο, Πρ/νη,
 κα Μ. Μιχαηλίδου
 - Υπεύθυνη Πράξης, κα Αν. Μαργιέ

ΘΕΜΑ: 3η Τροποποίηση της Πράξης «Ανάδειξη και διαμόρφωση του αρχαιολογικού χώρου Φιλερήμου της νήσου Ρόδου» με Κωδικό ΟΠΣ 5007218 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο 2014-2020»

ΑΠΟΦΑΣΗ
Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον Ν. 4314/2014 «Α. Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.06.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 265/Α'/23.12.2014),
2. Την με αριθμό C (2014)10179/18.12.2014 Απόφαση, που αφορά την έγκριση του Ε.Π. Νοτίου Αιγαίου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
3. Την με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ1016/19.12.2018 (ΦΕΚ 5968/Β/31.12.2018) Υπουργική Απόφαση «Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) Υπουργικής Απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων"», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
4. Τη με αριθ. 32666/ΕΥΘΥ 324/23.03.2015 (ΦΕΚ 717/Β/24.04.2015) Υπουργική Απόφαση με θέμα "Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠ Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 4314/2014 και αντικατάσταση της αριθμ. 41540/Γ' ΚΠΣ/275/08.12.2000 (ΦΕΚ 1501/Β') Κοινής Υπουργικής Απόφασης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
5. Το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α') "Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης",
6. Τις αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. Νοτίου Αιγαίου κατά την 1η συνεδρίαση της (Σύρος 25.06.2015) που αφορούν την έγκριση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής των πράξεων των επί μέρους Αξόνων Προτεραιότητας του Ε.Π., όπως αυτά ισχύουν,
7. Την με αρ. πρωτ. 4678/31.10.2016 (Κωδ. ΝΑΙΓ31) Πρόσκληση προς τους δικαιούχους για την υποβολή προτάσεων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο»,
8. Την με αρ. πρωτ. 1767/16.06.2017 Απόφαση Ένταξης της πράξης και τις με αρ. πρωτ. 595/26.02.2019 και 2796/15.09.2020 τροποποιήσεις της,

Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
 Κωδικός ΟΠΣ: 5007218 (Κωδ. Απόφασης: 3122)

9. Το με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/οικ 506158/20.10.2021 έγγραφο και την ηλεκτρονική επανυποβολή του με ID 271182/21.12.2021 Τεχνικού Δελτίου για την τροποποίηση της πράξης "Ανάδειξη και διαμόρφωση του αρχαιολογικού χώρου Φιλερήμου της νήσου Ρόδου" στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Νότιο Αιγαίο 2014-2020",

10. Την με αρ. πρωτ. 4356/28.12.2021 θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ Νοτίου Αιγαίου,

Αποφασίζει

την 3η Τροποποίηση της Πράξης «Ανάδειξη και διαμόρφωση του αρχαιολογικού χώρου Φιλερήμου της νήσου Ρόδου» με Κωδικό ΟΠΣ 5007218 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο 2014-2020» και στον Άξονα Προτεραιότητας «Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων»

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ

1.Κωδικός Πράξης/MIS (ΟΠΣ):	5007218
2.Δικαιούχος:	ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (ΡΟΔΟΣ)
3.Κωδικός Δικαιούχου:	18026048
<p>4.Φυσικό αντικείμενο της πράξης:</p> <p>Η πράξη αφορά στην ανάδειξη και διαμόρφωση του αρχαιολογικού χώρου Ακρόπολης Φιλερήμου της νήσου Ρόδου, ο οποίος αποτελεί ένα προστατευόμενο σύνολο φυσικού κάλλους και ιστορικών μνημείων που περιλαμβάνει ερείπια Βυζαντινού κάστρου με προσθήκες της Ιπποτοκρατίας και της Ιταλοκρατίας, μεσαιωνικό ναό, ιταλικό μοναστήρι, αρχαία και παλαιοχριστιανικά κτιριακά λείψανα και τον βυζαντινό ναό του Αγίου Γεώργιου του «Χωστού».</p> <p>Για την ανάδειξη του χώρου προβλέπονται οι ακόλουθες εργασίες: • Βυζαντινό Κάστρο (απαρτίζεται από τρεις πύργους, νεότερο κτίσμα και ερείπια δύο βοηθητικών κτισμάτων) – Εργασίες συντήρησης του τείχους και αποκατάστασης των κτισμάτων, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν μελλοντικά για περιοδικές εκθέσεις της Εφορείας Αρχαιοτήτων, οι οποίες περιλαμβάνουν καθαρισμό των λιθοδομών από την ανάπτυξη φυτοφύιας, συμπληρώσεις λιθοδομών, λιθοσυρραφές, αρμολογήματα, ενέματα, ανακατασκευή πλάκας στέγασης από οπλισμένο σκυρόδεμα στο νεότερο κτίσμα Κ1 και σε τμήμα του πύργου Π2, αποκατάσταση κεραμοσκεπής στον πύργο Π2, αντικατάσταση σαθρών επιχρισμάτων, συντήρηση παλιών αυθεντικών κονιαμάτων σε σωζόμενη τοιχοποιία των ερειπίων των δύο βοηθητικών κτισμάτων, στερέωση υδραυλικού κονιάματος σε στέρνα του περιβάλλοντα χώρου του κάστρου, χρωματισμούς, κατασκευή και συντήρηση κουφωμάτων, μονώσεις, τοποθέτηση εξωτερικών υδρορροών, αντικατάσταση ψευδοροφών, συντήρηση κιγκλιδωμάτων και κατασκευή νέων, συντήρηση δαπέδων και τοποθέτηση νέων, όπου απαιτείται, αποκατάσταση λίθινων κλιμάκων, προμήθεια καθισμάτων για εκδηλώσεις και ανάθεση μόνωσης του θόλου στον πύργο Π3 με κουρασάνι. Επίσης, περιλαμβάνονται και εργασίες συντήρησης σωζόμενης τοιχογραφίας στο νεότερο κτίσμα του βυζαντινού κάστρου.</p> <p>• Άγιος Γεώργιος ο Χωστός – Κατασκευή αποστραγγιστικής τάφρου, καθαρισμός λιθοδομών, συντήρηση κεραμικών πλακιδίων δαπέδου, αντικατάσταση υπάρχουσας θύρας εισόδου και θύρας καταπακτής, αντικατάσταση κλίμακας εισόδου, επισκευή μόνωσης του θόλου από κουρασάνι, ενίσχυση της κυκλοφορίας του αέρα στο εσωτερικό του ναού, καθώς και συντήρηση των τοιχογραφιών.</p> <p>Στην πράξη περιλαμβάνονται και εργασίες (α) επισκευής, επέκτασης και αναδιοργάνωσης υφιστάμενων χώρων υγιεινής προκειμένου να περιληφθούν αποθηκευτικοί χώροι και χώροι υγιεινής για ΑμεΑ, (β) αντικατάσταση του ξύλινου περιπτέρου – εκδοτηρίου με νέο από συμβατική κατασκευή, (γ) σήμανση θέσεων στάθμευσης και διαμόρφωση νησίδων πρασίνου, (δ) συντήρηση</p>	

μεταλλικής περίφραξης της Ιταλοκρατίας (ε) αντικατάσταση νεότερου συρματοπλέγματος με νέο μεταλλικό κιγκλίδωμα και δημιουργία νέων ορίων του επισκέψιμου αρχαιολογικού χώρου (επέκταση), (στ) αποψίλωση και εξυγίανση της υφιστάμενης βλάστησης, φυτεύσεις, φυτοφράκτες, (ζ) συντήρηση υφιστάμενων μονοπατιών, διορθωτικές επεμβάσεις στις αλέες, στα διαμορφωμένα σημεία θέασης - στάσης και στα πλατώματα, μικρής κλίμακας εργασίες συντήρησης και ανάκτησης λίθινων κατασκευών, τοιχίων και πεζουλιών της Ιταλικής περιόδου, (η) κατασκευή μονοπατιού για πρόσβαση αυτοκινήτων και ΑμεΑ, (θ) συντήρηση και επαναλειτουργία υφιστάμενων υποδομών - δίκτυα ομβρίων, (ι) εγκατάσταση σύγχρονων υποδομών (ηλεκτροδότηση, τοποθέτηση φωτιστικών σωμάτων, ύδρευση, άρδευση, κλιματισμός, θέρμανση, αποχέτευση, αναβάθμιση τηλεφωνικού δικτύου και εγκατάσταση δικτύου Internet, σύστημα ασφάλειας, τοποθέτηση αλεξικέραυνου, πυρόσβεση), (κ) τοποθέτηση στοιχείων αστικού εξοπλισμού (κάδοι απορριμάτων), καθώς και (λ) φωτογραφική τεκμηρίωση, δίγλωσσο ενημερωτικό φυλλάδιο, φυλλάδια Braille, πινακίδες ενημέρωσης κοινού, πινακίδα ενημέρωσης και μακέτα αφής του χώρου για τυφλούς, σχεδιασμός και παραγωγή ψηφιακής εφαρμογής ενημέρωσης του κοινού. Επίσης, σύνταξη στατικής μελέτης των κτιρίων Κ1 και Π2, νέου εκδοτηρίου, ανακατασκευής των υφιστάμενων χώρων υγιεινής με προσθήκη χώρων υγιεινής για ΑΜΕΑ και βοηθητικού χώρου και κατασκευής πεδίου οπλ.σκυροδέματος στήριξης της περίφραξης και χυτού κρασπέδου των νέων μονοπατιών, μελέτη εφαρμογής των Η/Μ εγκαταστάσεων και μίσθωσης μηχανημάτων για την εκτέλεση χωματοργικών εργασιών.

5. Παραδοτέα πράξης:

- (α) πλήρως αναβαθμισμένος/αποκατεστημένος (ως προς τα ιστορικά μνημεία) και διαμορφωμένος (ως προς την εγκατάσταση σύγχρονων υποδομών-εξοπλισμού και την διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου) αρχαιολογικός χώρος Φιλερήμου ν. Ρόδου,
 (β) ενημερωτικά φυλλάδια, και
 (γ) ψηφιακή εφαρμογή πληροφόρησης κοινού

6. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
CO09	Αειφόρος Τουρισμός: Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	Αριθμός επισκέψεων κατ'έτος	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	12.000,00
SO008	Δράσεις αξιοποίησης και ανάδειξης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	Αριθμός	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	1,00

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

7. Η ημερομηνία έναρξης της Πράξης ορίζεται η **01/09/2017**.
 8. Η ημερομηνία λήξης της Πράξης ορίζεται η **30/12/2022**.
 9. Η ανάληψη της νομικής δέσμευσης του πρώτου κύριου υποέργου πραγματοποιείται έως **01/09/2017**.

Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
 Κωδικός ΟΠΣ: 5007218 (Κωδ. Απόφασης: 3122)

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Η τροποποίηση απαιτείται για διαχειριστικούς λόγους προκειμένου να παραταθεί και να επικαιροποιηθεί το χρονοδιάγραμμα της πράξης για την ομαλή υλοποίησή της.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	1.280.000,00
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0,00
ΜΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	0,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	1.280.000,00
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΑΞΗΣ	1.280.000,00

10. Η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης ανέρχεται σε **1.280.000,00 €**

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

11. Η δημόσια δαπάνη της πράξης που προτείνεται για εγγραφή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ανέρχεται σε **1.280.000,00 €**

Η δημόσια δαπάνη της πράξης επιμερίζεται ως ακολούθως:

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝ/ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΑΝ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΚΩΔ. ΣΑ	ΚΩΔ. ΠΡΑΞΗΣ ΣΑ (ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΥ)*	ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΣ (που συνεχίζει να πληρώνει την πράξη)	Π/Υ ΥΠΟΕΡΓΩΝ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ Π/Υ
ΕΠ0671	2017ΕΠ06710005		ΝΑΙ		1.280.000,00

* Ο κωδικός εναρίθμου τίθεται σε ισχύ μετά την έγκριση της ΣΑ από τον Υπουργό.

12. Το επιλέξιμο ποσό της δημόσιας δαπάνης, το οποίο προτείνεται για εγγραφή στο ΠΔΕ ανέρχεται σε **1.280.000,00 €**.

Γ. ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο δικαιούχος υποχρεούται να τηρήσει τους όρους της απόφασης ένταξης και να υλοποιήσει την πράξη, σύμφωνα με τους όρους και τον χρονικό προγραμματισμό αυτής, καθώς και να τηρήσει τις υποχρεώσεις που παρατίθενται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης ένταξης.

Σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης αποκλίνει από τους όρους της απόφασης ένταξης, η ΔΑ /

ο ΕΦ επανεξετάζει την πράξη και μπορεί να προβεί στην ανάκληση της απόφασης ένταξής της.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΗΜΑΡΚΟΣ

Συνημμένα:

Παράρτημα Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Απόφασης Ένταξης

Κοινοποίηση:

1. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

- Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ,
- Δ/νση Δημοσίων Επενδύσεων – Τμήμα Κατάρτισης ΠΔΕ, Νίκης 5, Πλ. Συντάγματος, 10180, Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης, Νίκης 10, 105 63 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης, Ν. Νικοδήμου 11 & Βουλής, 105 57 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία ΟΠΣ, Αγ. Φιλοθέης 2, 105 56 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής, Νίκης 5-7, 105 57 Αθήνα

2. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ, Θεμιστοκλέους 87, 106 81 Αθήνα

3. Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Δ/νση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «Ανάδειξη και διαμόρφωση του αρχαιολογικού χώρου Φιλερήμου της νήσου Ρόδου» αναλαμβάνει να τηρήσει τις παρακάτω υποχρεώσεις :-

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρεί την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, τη αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και ολοκλήρωσης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών και ανάθεσης και εκτέλεσης των κύριων υποέργων της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Τυχόν υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών, όπως αυτό προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης, επιφέρει την αυτοδίκαιη ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης (δηλαδή η πράξη απεντάσσεται από το ΕΠ).

Στις περιπτώσεις πράξεων με υποέργα προπαρασκευαστικών υποέργων η εγγραφή του προϋπολογισμού τους γίνεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση εγγράφεται στο ΠΔΕ ο προϋπολογισμός των προπαρασκευαστικών ενεργειών. Εφόσον, τα υποέργα των προπαρασκευαστικών ενεργειών ολοκληρώνονται εντός του χρονοδιαγράμματος, ο προϋπολογισμός της πράξης που αντιστοιχεί στα κύρια υποέργα εγγράφεται στο ΠΔΕ, μετά από σχετικό αίτημα της ΔΑ ή του ΕΦ προς τη ΔΔΕ. Συνεπώς,

- Η ανάληψη της κύριας νομικής δέσμευσης δεν μπορεί να υπερβεί την ημερομηνία ανάληψης της πρώτης νομικής δέσμευσης του κύριου υποέργου που ορίζεται στο σημείο 9 της Απόφασης Ένταξης. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου η Απόφαση Ένταξης θα ανακληθεί μετά από προειδοποιητική επιστολή της ΔΑ/ ΕΦ και την άπρακτη παρέλευση τριών μηνών. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των κύριων υποέργων δύνανται να επιφέρουν την επιτήρηση του δικαιούχου από τη ΔΑ/ ΕΦ και την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης.

- (ii) Να διασφαλίζει το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iii) Να λαμβάνει έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. Στις

περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, και να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποιήσεις αυτής. Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίας.

- (iv) Να ενημερώνει έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της και να αποστέλλει όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- (v) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα δεδομένα και έγγραφα της πράξης που υλοποιεί και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση πράξεων και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου της πράξης.
- (vi) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις και να πραγματοποιεί διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ- ΕΣΠΑ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων, εφόσον απαιτείται.
- (vii) Να εφαρμόζει το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ, ανάλογα με το επίπεδο εμπλοκής του στην παρακολούθηση των δεικτών της συγχρηματοδοτούμενης πράξης.
- (viii) Για πράξεις ΕΚΤ, ο δικαιούχος υποχρεούται να έχει εγκατεστημένο σύστημα (είτε του φορέα του είτε να έχει πρόσβαση σε άλλο τοπικό ή κεντρικό σύστημα) συλλογής, επεξεργασίας, αποθήκευσης και μεταβίβασης δεδομένων συμμετεχόντων (microdata), όπου απαιτείται, προκειμένου αφενός να διασφαλίζεται η ακρίβεια και επάρκεια των δεδομένων των συμμετεχόντων και αφετέρου η έγκαιρη ενημέρωση του ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα εν λόγω στοιχεία.
Οι δικαιούχοι έχουν την ευθύνη για την έγκυρη και έγκαιρη συλλογή, επεξεργασία και αποθήκευση των δεικτών και των δεδομένων μεμονωμένων συμμετεχόντων (microdata) και στις περιπτώσεις που η συλλογή τους διενεργείται από τους φορείς υλοποίησης ή παρόχους των πράξεων (π.χ. Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Δομές φροντίδας παιδιών κ).

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (ii) Να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π ή στον Ενδιάμεσο Φορέα, μέσω των Δελτίων Δήλωσης Δαπανών.

(iii) Να υποβάλλει (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) και στην Αρχή Πιστοποίησης, μετά την ολοκλήρωση της πράξης

α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.

β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων για τα έργα που παράγουν έσοδα, εφόσον για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων εφαρμόζεται η εν λόγω μέθοδος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου όπου ο υπολογισμός των καθαρών εσόδων του βασίζεται στη μέθοδο του κατ' αποκοπή ποσοστό (flat rate) δεν απαιτείται να γίνει κάποια προσαρμογή στο ποσοστό χρηματοδότησης της πράξης στην τελική αίτηση πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

Στην περίπτωση πράξης / έργου που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει ετησίως στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωσή της έως την προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης ολοκλήρωσης του ΕΠ, αναλόγως με το ποια χρονική στιγμή προηγείται.

Στην περίπτωση πράξης, η οποία παράγει άμεσα έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, τα οποία ωστόσο δεν ελήφθησαν υπόψη κατά το χρόνο έγκρισης της πράξης, η επιλέξιμη δαπάνη της πράξης μειώνεται κατά τα καθαρά έσοδα που παρήχθησαν άμεσα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, το αργότερο κατά την αίτηση τελικής πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

(i) Να θέτει στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π., Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(ii) Να αποδέχονται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

(i) Να αποδέχεται τη συμπερίληψή τους στο κατάλογο των πράξεων του Ε.Π. που δημοσιοποιεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (ή εναλλακτικά ο ΕΦ), στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 και στο Παράρτημα XII του Καν. 1303/2013, και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του δικαιούχου και της πράξης, σύνοψη της πράξης, ημερομηνία έναρξης της πράξης, καταληκτική ημερομηνία πράξης, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη

ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης της πράξης.

(ii) Να λαμβάνει όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο Παράρτημα XII του Κανονισμού 1303/2013 και ειδικότερα:

α) Να αναρτά προσωρινή πινακίδα, σημαντικού μεγέθους, στο εργοτάξιο των έργων υποδομής ή κατασκευών σε ορατό σημείο από το κοινό, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ, κατά τη φάση υλοποίησής τους.

β) Να τοποθετεί μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, εντός τριών μηνών από την ολοκλήρωση του έργου υποδομής ή κατασκευών ή αγοράς φυσικού (ενσώματου) αντικειμένου, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ.

Οι αναμνηστικές πλάκες ή πινακίδες, οι οποίες σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στον 821/2014, αναγράφουν την ονομασία και τον κύριο στόχο του, το έμβλημα της ένωσης μαζί με την αναφορά στην Ένωση, και το Ταμείο ή τα Ταμεία που στηρίζουν το έργο.

γ) Να λειτουργεί διαδικτυακό τόπο, στον οποίο θα αναρτά στοιχεία της πράξης, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογης με το επίπεδο της στήριξης, στόχοι και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.

δ) Να τοποθετεί αφίσες με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.

ε) Να ενημερώνει τους συμμετέχοντες σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, και κατά περίπτωση από το ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής, σχετικά με τη συγχρηματοδότησή της από το ΕΚΤ, ή το ΕΤΠΑ ή το Τ.Σ. και την υλοποίησή της στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος. Η εν λόγω ενημέρωση πραγματοποιείται σε κάθε έγγραφο ή άλλο πιστοποιητικό που χρησιμοποιούνται κατά την υλοποίηση της πράξης ή παράγονται στο πλαίσιο αυτό.

στ) Να εξασφαλίζει ότι οι συμμετέχοντες σε πράξεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) είναι ειδικά ενημερωμένοι για την υποστήριξη της ΠΑΝ που παρέχεται από τους πόρους του ΕΚΤ και τα ειδικά κονδύλια για την ΠΑΝ. Κάθε έγγραφο που αφορά στην υλοποίηση μιας πράξης και το οποίο απευθύνεται στο κοινό ή στους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών συμμετοχής ή άλλων πιστοποιητικών, περιλαμβάνει δήλωση ότι η πράξη υποστηρίχθηκε στο πλαίσιο της ΠΑΝ.

6. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

(i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους για διάστημα δύο (2) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου που ακολουθεί την υποβολή των λογαριασμών στους οποίους περιλαμβάνεται η τελική δαπάνη της ολοκληρωμένης πράξης. Η ΔΑ/ ΕΦ ενημερώνει τον δικαιούχο για την ημερομηνία έναρξης της περιόδου διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή

επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

- (ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) το έντυπο Ε.Ι.1_6 «Κατάσταση τήρησης φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή υπό την οποία θα τηρούνται, το αργότερο με την υποβολή του πρώτου Δελτίου Δήλωσης Δαπάνης.
- (iii) Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ).
- (iv) Να τηρεί τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

α) Για πράξεις επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:

- παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος
- αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
- ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την Δ.Α. ή τον ΕΦ. (Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρονίων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα).

7. Ειδικό Όροι

Ο δικαιούχος της πράξης υποχρεούται να υποβάλλει στην ΕΥΔ όλα τα απαραίτητα έγγραφα (πιστοποιήσεις, επιμετρήσεις, πρωτόκολλα, τιμολόγια κ.λ.π.) πριν την πληρωμή των αναδόχων, προκειμένου να προεγκριθεί η επιλεξιμότητα των δαπανών.

